

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
"Fehér" Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: 1-155-62.
Postafeliratkezelési csekk száma: 25.133.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Íntézményeknek és jogi személyeknek egy évre 30 P

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 50. szám.

December hó 13.

Fény és árnyék

Még minden magyar ember Horthy Miklós kormányzó külöségeiben pártatlan római és bécsi fogadtatásának hatása alatt áll, sorsunk azonban nem engedi, hogy maradéktalanul örüljünk a sikernek és a tisztességnek, mely ezzel nemzetünket érte. A fájdalom és keserűség cseppje vegyül azokba a ragyogó pillanatokba, hogy emlékeztessenek azokra a fajtestvéreinkre, akik ma nem ünnepelehetnek velünk együtt, hanem elhagyott

el kell szenvedniük egy embertelen, minden európai formájából kivetkezett uralom illúzióját.

Romániára gondolunk. Ezen a pártokra és gombamódra szaporodó szélsőséges mozgalmakra szélszaggatott balkáni országban valóságos orjongságot vett erőt, mióta Mussolini revizióra nyilvános beszéde elhangzott. A kormányzó diadalutja még jobban felbőszítette a népszerűsége és kormányra törekvő pártok és pártocskák vezéreit, akik fölfelé azzal igyekeznek érdemeket szerezni, hogy túllitálják egymást az elnyomott magyar kisebbség megvalósításában. Anyira elvesztették szemérmüket és józanságukat, hogy vérfürdő emlegetnek és Románia határán a Tiszaig akarják kiterjeszteni.

Az ott élő magyarok teljes védelemükben rettegve gondolnak az elkövetkezendőkre. Minden okuk meg van rá, hiszen elnyomók kifogyhatatlank az ötletekben, melyekkel jogaikról és életlehetőségükről akarják megfosztani őket. Most éppen két gonosz merényletet készítenek elő ellenük. Az egyik a *sojtóreform*, melynek nem is titkolt célja az erdélyi magyar újságírás teljes elpusztítása. Ha megvalósítják, amit terveznek, azt tudniillik, hogy ellenőrzik a lapok bevételi forrásait (azért, hogy nem kapnak-e külföldről — Magyarországról — támogatást) és kötelezik a lapvállalatokat nagyobb összegű biztosítékok letétbehelyezésére, akkor el lehetünk tévesztve arra, hogy rövid idő múlva elnémul a magyar sajtó Transzilvánia földjén s azzal a lelki önfenntartásnak egyik hatalmas eszköze hull ki elszakított testvéreink kezéből.

A másik, nem kevésbé gyilkos törv. a magyarság kezén még meghagyott föld kisajátítására irányul.

Eszerint a határ mentén 100 kilométeres övben elvonnának minden 1914 óta szerzett 25 holdnál nagyobb birtokot, amely nem román nemzetiségű kezében van és azokra a földekre megbizható oláh földművelőket

szándékoznak telepíteni. Ezenkívül megvásárolná az állam minden, a határzónán kívül eső 25 holdnál nagyobb birtokot is, melynek a tulajdonosa nem román nemzetiségű. Szinte el se tudjuk hinni, hogy a huszadik században ilyen kegyetlen cselekedetre sor kerülhessen. Minden írott és íratlan törvénynek olyan megcsufolása lenne az, ami ellen nem a magyarországnak, hanem Európának kel-

lene a civilizáció nevében tiltakozni. Amelyik állam ilyenre képes, az nem foglalhat helyet a polgárosult népek társaságában, annak nem lehet helye Európában.

A magyarságot a nyugati államokban ért nagy megtiszteltetés mellett észre kell vennünk ezeket az elzomortító jelenségeket is. Ne vakítsunk el bennünket a fény, mely mögött ott a sötét árnyék: sorsunknak a titok-

zatos kísérője. Egy percig sem szabad átadni magunkat tulzott reményeknek, de

annál inkább kell együttérzéssel gondolkodni azokra a magyar testvéreinkre, akikre a mi örömrünk csak utabb szenvedés és megpróbáltatás napjait hozza.

K. M.

Adó, adósság és vadkár

A Felsőudánutli Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén, amely Kúncz Hederváry Károly gróf elnökségével Győrött zajlott le, az országos fonású gazdasági problémák egész sorát tárgyalták le.

A határozati javaslatok tárgyalása során egyhangúlag elfogadták Ormándy János dr. kamarai igazgató határozati javaslatát a gazdasági viszonyok újabb rendezése tárgyában. A javaslat szerint a kamara felkéri a kormányt:

találjon módot azon adós gazdaságok anyagi pusztulásától való megmentésére, kiknek védettsége önhibájukon kívül eső okokból töröltetett.

A kamara kéri a pénzügyi kormányt, hogy a külföldi zálogleveles és a külföldi pénznemre szóló tartozások oly módon rendeztesenek, hogy a külföldi pénzek leértékeléséből és a külföldről behozott záloglevelek árfolyamcsökkenéséből már eddig is és ezután is előálló biztosítási és egyéb teljes egészükben az el-

adósodott gazdák javára szolgálhassanak. A kamara szükségesnek tartja a gazdasági viszonyok rendezésének a kormányzat részéről való fokozatos áttérését, mely a gazdasági viszonyok lehetőleg korábbi állapotokra a rendezésnél arányba hozza a föld és hozamát, tehát a teljesítőképességének pénzben kifejezett értékével. Végül leghatározottabban tiltakozik a tervezett Birtokközponthelyi állítás ellen.

A közgyűlés elfogadta Ormándy János határozati javaslatát az adóreform tárgyában is. A javaslat szerint a kamara közgyűlése

sürgősen szükségesnek tartja az adóreform keresztülvitelét, az adózásnak arányosabb, igazságosabbá, egyszerűbbé és világosabbá tétele szempontjából.

Kívánja a kamara, hogy adassék halasztás azon adóhátelrejelősöknek, akik önhibájukon kívül, a gazdasági viszonyok mostohaasága következtében voltak képtelenek idejében eleget tenni

adófizetési kötelezettségüknek. A mezőgazdasági lakosságára, de különösen a falvak kisgazdáira és munkásnépére aránytalanul súlyos teherként nehezedik a jelenlegi házárdrendszerről folyó kötelezettség. A kamara közgyűlése kéri a pénzügyi kormányt, hogy a régi házárdnak, illetőleg a bérletbe nem adott és bérletbe nem adható falusi házárdnak a házárdtárad rendszere állítsák vissza.

Végül elfogadták Mohácsy Lajos dr. kamarai tag határozati javaslatát a vadászati törvény módosítására vonatkozólag. A javaslatot a Vasárnap mut heti számában ismertettük. (A szerkesztő.)

A Kormányzó ünneplése

Vitéz magybányái Horthy Miklós Kormányzó névnapját meleg szeretettel és lelkes ragaszkodással ünnepelte az egész ország lakossága. Miklós nap előestéjén ebben az évben is kigyultak az ifjúság lobogó fakétfényei s az összes diákszövetségek kiküldöttéi, élükön tanárelnökeikkel, felkeresték Magyarország Kormányzóját, hogy hódolatlejtés tiszteletlejtet tolmácsolják a névnap alkalmából. Hatalmas hódoló ünnepséget rendezett Miklós-napján a Vitézi Szék is, amelyen az ünnepi beszédet vitéz Sónyi Hugó, a honvédség főparancsnoka mondta. A névnap ünnepségek csúcspontja a Vitézi Nemzeti Diákszövetség rendezésében tartott operaházi díszelőadás volt, amelyen a kormányzó pár is megjelent. Ott volt a kormány valamennyi tagja s a közéleti előkelőségek hatalmas tábora. A parádés est óriási sikerrel zajlott le.

Miklós napját melegen ünnepelték a vidék is. A nagyobb városokban fakétfelvonulásokkal, cserkészátalozásokat tartottak. De megható módon nyilvánult meg a szeretet e napon a legkisebb faluban is. Nem volt hely, sem a csonka ország határán belül, sem kívül a nagy világon bárhol, ahol magyarok élnek hogy szeretetteljes meg ne emlékeztek volna a legelső magyar ember névnapjáról.

Kép a Kormányzó bécsi látogatásáról.
Horthy Miklós kormányzó és Miklós osztrák szövetségi elnök ellépnek a dísz-szárad arcvonala előtt.

Tiszteletbeli Istentagadónak neveztek ki Sztalint

Nem tesszünk hozzá semmit, csak okulásul járjuk úgy, ahogy olvastuk. Tanulhat belőle a falu népe, amelyet nálunk is igába akarunk hajtani. Az eszünk megáll, megértem meg kezünkben a toll, amikor közreadjuk a borzalmak sorozatát. Csak a pokol szüleit találhatunk ki ilyeneket.

Mindenütt a voros moszkvai kép. Tervszerűen készítettek elő a spanyolországi verőzöt. Utja, módszere, megcsokolt. Először előpányósítani a népet, az Istent, a vallást, az erkölcsi érzést kiölni belőle, aztán felkorbácsolni az emberek nagy részében az állati ösztönöket s hogy aztán az emberek mire képesek, azt látjuk Spanyolországban.

A világ minden szeme, sóprédé, notórius gyilkosa, gyújtogatója, gonoszterve itt verődött össze.

Elképzehető tehát, hogy milyen elvetemült tervet forgatnak fejükben az emberiség megromlásán.

A napokban történt Moszkvában, hogy az Istentelenek társaságában tiszteletbeli Istentagadónak neveztek ki Sztalint, az oroszbirodalom mostani szörnyetegét. Még elgondolni is rettenetes, hogy howá sülyed az ember, ha lelkeből kivész az Isten fogalma.

Ilyen vezérek mellett lehetséges csak az, amit Barcelonában az anarchista szövetség főtájkára rádiószózatában mondott:

— Minden lelkismeretfurdalást mellőzni kell, ami a művészet, történelmi és erkölcsi értékekkel függ össze. Gyilkoljátok meg apátokat, anyákat, gyermekeiket, mert abból a veréből, amit kioltunk, születik a szabadság és a forradalom dicsősége.

Ugyancsak Barcelonából írják, hogy az egyik katalán püspököt, aki már régóta a kommunikát fogságában volt, a város főterén óriási tömeg jelenlétében *rabszolgaérett eladták a legtöbb igérőnek.* A püspököt ezután a voros csoceések kunyagajaja közepette felhothra verték, majd késekkel lemészárolták.

De mindezek felülmúlja a moszkvai cselekvésvezet helyiségeiben található város, amelyet „hadihajók” neveznek. Valamikor az az épület egy biztosító társaság székháza volt. A páncéllakmár és trezorok nem gondolták, hogy majd ilyen borzalmak előkelnek foglalkozni. Ez a hadihajók nevezett pinchehelyiség a hadihajók és cirkáló mintájára acéllemezekkel van borított. Ez arra szolgál, hogy

a minden képzeltet felülmúló borzalmak helyiségéből az áldozatok halálhőrgéseit ne hallja senki.

A GPU-átétek végrehajtója minden este 7 órakor veszi át az „ügyfelek” et, akiket a pinchehelyiségből kigyöző cellokban helyeznek el. Minden egyes halálra ítéltet az ünnepelt előkészítő cellába vezetnek, — amint *Marie Brett Pering* angol írónő leírja. — Ott megfosztják ruházatától. A halálraítéltek öltözéke minden használati tárggyal együtt a hóhér tulajdona. A szerencsétleneknek azután megparancsolják, hogy csusszanak le a koskany vaslátrán, amely a mélységbe vezet. Midatt egy történi, orozva meggyilkolják őket. *Enitana* „*hisztológus vagy puskával haditóló lövő kőnyon.* A meggyilkolt áldozat teste a mélységbe hull és a pinchehelyiség forgható vascsákra esik. Innen azután nyitni leértesítik a holttesteket, amelyet külön erre a célra épült alagútban épített vasúti sínpáron visznek a kávérosok felé.

Sajnos, igaz, hogy GPU hóhérok között igen sok nő szerepel.

Általában tagadhatatlan a szörnyű igazság, hogy a nők sokszor kegyetlenebbek és vérgesebbek bizonyulnak a férfijáknál.

Ezek a dolgok jelzik azt az utat, ahol a voros rém elhalad. Oroszország után most Spanyolországban a sor, ahol Franco tábornok hős nemzeti csapatai *Krisztus* kiáltással küzdenek a voros vezedelemmel és a magyar falu millió bizakodó szeretettel figyelik e nagy nemzet élet-halál harcát.

Itt is az oroszországi receptet követik. A földműveseket, a falu népét

ezerszázra hajtják az első vonalakra, ahol azután lekasabozják őket. Nem hallgathatjuk el azt sem, hogy

Spanyolországban utalványokat adnak ki egy-egy pezeta értékben, amely utalvány feljogosítja a voros katonákat, hogy minden leányt, vagy asszonyt szabad prédának tekinthessenek.

Lehetne folytatni hosszu sorban ezeket a szörnyűségeket, melyek mind azt igazolják, hogy a magyar falunk védekeznie kell azok ellen, akik nálunk is szemet vetettek rá. Bárnyárbőre ötozött farkasok járnak a kertek alatt. Vigyázzunk tehát, s legyünk éberek, mint a kísértés óráján. Szekeres László

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház december 3-iki csütörtöki ülésén folytatták és befejezték az ügyvédi rendtartásról szóló törvényjavaslat általános vitáit. A javaslatot Lázár Andor igazságügyminiszter felszólása után általánosságban megszavazta a Ház.

A december 4-iki, pénteki ülésen megkezdtek az ügyvédi rendtartásról szóló javaslat részletes tárgyalását és a javaslat 162 szakaszából 45 szakaszt letergyaltak.

A választójogi értekezlet

A választójogi reform ügyében összehívott pártkonferencia december 3-án folytatta tanácskozásait. Bethlen István gróf felszólalásában kijelentette, hogy kívánja a titkos választójogi törvénybecsítást, de úgy, hogy valóban titkos legyen és ki ne jászkaj. Szükségesnek tartja egyszersmind, hogy a kormányzói jogkör kiterjessék a felsőház jogkörének kiterjesztésével egyidőben. A választójogi nem lehet lényegesen szűkíteni, de mégis olyan rendszert kell kidolgozni, hogy a politikailag izoláltak tömegeinek ne adjunk bulustul a közelében.

Friedrich István azt javasolta, hogy a kormány nyújtsa be kétszakaszos novellát, amely szerint az új választások megtartásáig is minden időközi választást a titkosság jegyében kell lebonyolítani.

December 4-én folytatták az értekezletet. Ernszt Sándor a lapstromos szavazás mellett foglalt állást. Ráfi-Nyíri Ferenc és Kállay Miklós azt hangsúlyozták, hogy a titkosság bevezetése elől kitérni nem lehet. Lakatos Gyula szerint az agitációk szigorú, törvényes keretek közé való szorítását biztosítani kell. Lányi Márton azt fejtegette, hogy a titkosság összhangzásba kell hozni a nemzet érdekeivel.

Az értekezlet végén Darányi Kálmán miniszterelnök annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a népképviselői alapján kell megoldani a képviselőház összehívását. Feltétlen igazat ad azoknak, kik a demagógia és a választások tisztasága szempontjából kívánának biztosítékokat. Ragaszkodni hozzá, hogy előbb a kormányzói jogkör kiterjesztését, azután a felsőház reformját, végül a választójogi szöveg törvényjavaslatot tárgyalja a törvényhozás. Az ajánlasi rendszer mai formáját rövid törvényjavaslatlal megszüntetni kívánja. Végül köszönetet mondott a pártközi értekezlet tagjainak szakszerű felszólalásukért és jótanácsaikért.

A pénzügyminiszter Genfben

Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter december 3-án Genfben utazott a Népszövetség pénzügyi bizottságá-

nak ülésére.

A pénzügyi bizottság december 7-iki ülését kizárólag Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzete megvitatásának szentelte. Délelőtt meghallgatta Tyler népszövetségi megbízottnak és Bruccnak, a Magyar Nemzeti Bank tanácsadójának jelentését, delután pedig Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter jelent meg a pénzügyi bizottság előtt Baranay Lipótnak, a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgatójának társaságában. A pénzügyminiszter csaknem egyórás angolnyelvi előadást tartott. A bizottság köszönettel fogadta Fabinyi pénzügyminiszter beható előadását, majd azt észre vonult vissza és megszerkesztette néhány napon belül közteendő jelentését.

Uj titkos tanácsosok

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Virág Ferenc felsőházi tag, pécsi püspöknek, monyorvári és monszolói gróf Erdődy Rudolf felsőházi tag, földbirtokosnak, dr. Dreher Jenő földbirtokosnak, dr. bárczaiházi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkárnak, széchenyi Thaly Zsigmond pénzügyi államtitkárnak, dr. Jakabó Oszkár pénzügyi államtitkárnak és vitéz dr. Simon Elemér nyugalmazott főispán, a Magyar Vöröskereszt-Egyet elnökének a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemeik elismerésül a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Beteg a pápa

Mint Vatikán-városból jelentik XI. Pius pápa egészségi állapota az utóbbi napokban némi aggodalmat kelt. A pápának erős közsénye van, amely különösképpen bátráiden jelentkezett hevesebb mértékben. A pápa ballába duzzadt és gyulladásban van, megpedig a vesék elegenden működése következtében előállt savleakadás miatt. A pápa december 4-ike óta ágyban fekszik. Ennek közvetlen oka a pápa uszójának erőteljesebb fellépe.

A pápa állapotában vasárnap, december 6-án, nem állt be változás. A Szentatya nyugodtan töltötte az órákat, de orvosi állandóan közlében maradtak. Az elmúlt napokban tapasztalt legelső nehézségek egyikének. A pápa állapotában a javulás heftően, december 7-én, is tartott. Az orvosok ezért eddig optimisták lettek, hogy egészségi állapotáról hivatalos közleményt adjanak ki. A javulás a következő napokon is folytatódott a szentszéki körökben örömmel ábráptják meg, hogy a betegség nem válságos.

A hercegprímás szózata

A közeledő Szent Istváni jubileum évre és a nemzetközi eucharisztikus kongresszusra való hivatkozással Szérdi Jusztinián dr. bíboros hercegprímás szózatot fordult a magyar katolikusokhoz. A szózatban örömmel hozza katolikusok tudomására, hogy a Szent Atya Budapestet jelölte ki az 1838-iki nemzetközi eucharisztikus kongresszus színhelyévé, tekintettel arra is, hogy Magyarország ebben az évben ünnepli Szent István halálának 900 éves fordulóját.

A pápa Öszentségének döntése — mondja a hercegprímás szózat — töltse el lelkesedéssel minden katolikus szívét, sőt minden magyar testvérünket is, felékezti különbség nélkül, hiszen ez nemzetünk rendkívüli megbecsülését jelenti.

Szózat végén a hercegprímás utal arra, hogy a kongresszus ott világrész 400 millió katolikusának feszült figyelmé kísérli, ezért kéri az egész magyar társadalom egyöntetű támogatását.

Nehézségek az angol király házassági szándéka körül

December harmadikán repült szét a világba az a hír, amely VIII. Edward angol király házassági szándékát hozta nyilvánosságra. A szenzációs hír mindjárt azokkal a nehézségekkel is foglalkozott, amelyek a házassági szándékkal kapcsolatban felmerültek. A híradások szerint VIII. Edward király Simpson asszonyt, egy nyugyevény, amerikai származású kőgyémánt kereskedő feleségét venni, ha a második válóper, jövő évi áprilisban befejeződik. Simpson asszony első férje amerikai tengerésztiszt volt, akivel öt évig égyütt. Második férje londoni házassági vállalat igazgató, akivel 1927-ben kötött házasságot. A szép amerikai asszony öségi angol családból származik. Az angol királyal házasságban idő óta ismerős. Vele volt két alkalommal Budapesten is, ahol mindenki meglátta a ragyogzó szepességű asszonyt. Hogy mik azok a nehézségek, amelyek miatt a király és kormánya között mézetelérés támadt, mindeideig meg nem állapítható, mert Baldwin miniszterelnök kérdésszerű nem hajlandó addig részleteket nyilatkozni, amíg a király döntése meg nem történt. Simpson asszony Franciaországba utazott. Ott várja be a megoldást.

Lapunk zártkörben az angol sajtó közlése szerint az angol király lemondott és utóda VI. György néven ucce, a yorki herceg lesz.

VILÁGKRÓNKA

A spanyol polgárháború frontján, megbízható hírek szerint, Franco tábornok nemzeti csapatai újabb támadásra készülnek a Madrid körüli frontszakaszon. A nemzeti csapatok republikánusok elleni rendkívül tevékenységű fejtenek ki és hevesen bombázzák a kormány kezén lévő városokat. Miután a voros kormány nem érzi magát biztonságban Valenciában, felmerült az a terv, hogy máshová teszi át székhelyét.

Szülőötványok

Hazai gyökereket, gyökeres vadasszók minden bor- és speciális csemege-fajtaiban töltötte, ártányokban olíva, legelősbomb, lepotonobomb, felelőség mellett beszeresothék államiag ellenőrzött telepenél. Árjegyzék ki-vánatra ingyen.

Gim: MÉSÁROS ISTVÁN szülőötványtelepe ATKÁR Postafiók 4 st. Helyes megge.

Falu-Gazdászövetség

Arról a céltudatos és sokréti munkáról, amelyet a *Falu-Gazdászövetség* központja a falusi nép felemelése, boldogulása, kulturális szükségleteinek kielégítése és megfelelő irányítása terén kifejt, az elmúlt hét-ről az alábbiakban számolhatunk be:

Széchenyi faluszeminárium

A *Falu-Gazdászövetség* és az *Országos Széchenyi Szövetség* falukutató szakosztálya ezidén is megrendezi a *Széchenyi-faluszemináriumot*. A szeminárium ünnepélyes megnyitása december 11-én, pénteken délután lesz a *Falu-Gazdászövetség* székházában.

A megnyitó ülésen *elnöki megnyitót* mond *Schandl Károly* dr. országgyűlési képviselő, az Országos Széchenyi Szövetség örökös tiszteletbeli elnöke. A *hitelvezetésekről* előadást tart: *Sztraydas Károly*, az OKH osztályfőnöke; végül az *Országos Széchenyi Szövetség falukutató szakosztályának* programját ismereti *Péter Ernő* dr. szakosztályi elnök.

A faluszeminárium megnyitó ülését széleskörű érdeklődés nyilvánul meg a főiskolai ifjúság körében.

Falumunka Baranyában

December 4-én, pénteken este 6 órakor tartotta a *pécsi Erzsébet tudományegyetem* faluszeminárium szakosztályülését, amelyen *Winkler János* dr. egyetemi ny. r. tanár elnököt. Ott voltak még *Faluhegyi Ferenc* dr. egyetemi tanár, a Kisebbségi Intézet vezetője, *Szabó Pál* Zoltán egyetemi tanár, *Klug K. György*, a pécsi tanítóképző intézet igazgatója és faluszemináriumának vezetője, *Kölgessy Andor* dr., *Pataký József* dr. és *Somogyi Ferenc* dr. egyetemi tanáresztársak, *Sitz János* királyi fővezény, valamint a Faluszeminárium hallgatói teljes számban. A *Falu-Gazdászövetség* részéről *Ágoston Béla* titkárral jelent meg.

Winkler János dr. megnyitó beszámolt a szeminárium hallgatói beszámolt a püspöki tanítóképző intézet hallgatóival együttesen *Közárms-lényi községben* tartott *kiszárlásokról*, amelyet a szeminárium alaposan elő-

készített és mivel a község lakói a legnagyobb szeretettel és megértéssel fogadták az ifjakat, értékes tanulmányokat végeztek.

Ágoston Béla, a Falu-Gazdászövetség titkára, tartotta meg ezután előadását, amelyben rámutatott annak a fontosságára, hogy az egyetemi ifjúság — amelynek sorából egykoron a közeli ügyekkel foglalkozó értelmiség tagjai fognak kikérülni — már most, az egyetem falai között tanulja meg helyesen ismerni a falut, a falusi viszonyokat és a falu népét. Csakis így lehet majd valóban megértő részlete és irányítója a falunak. Részletesen foglalkozott ezután előadásában a *gazdálkodás*, valamint a *gyermektisztviselői versenyekkel* és felhívta a szeminárium figyelmét arra, hogy ezeket a versenyeket minél több községben rendezzék meg. Egyben bejelentette, hogy a *Falu-Gazdászövetség* az egyik baranyai, határmenti községben *mintafalunapot* rendez a pécsi faluszeminárium közreműködésével, hogy így az ifjúság közvetlenül is megismerhesse a Szövetségnek a falvakban végzett gazdasági, kulturális és szociális tevékenységét és abba saját munkájával is bekapcsolódjon. Az egyetemi ifjúság nagy örömmel vette tudomásul a bejelentést.

Olasz-magyar kultürest Budakalászon

A *Népművelési bizottság* rendezésében nagyszabású olasz-magyar kultürest rendeztek *Budakalászon* *Zapoteczy Jenő* dr. főjegyző, *Balogh József* gondnok és *Spelt Ferenc* igazgatótanítók vezetésével. A *Falu-Gazdászövetséget* *Tölgelyes István* dr. igazgató képviselte. A Népház hatalmas terebéren ott láttuk *Mokk Ferenc* plebánost, *Skobrisz József* bíró vezetésével a község egész lakosságát. A kultürest a *Giovinetta* éneklésével kezdődött. Az ünnepi beszédet „*Mus-solini és országa*” címen *Szekerés László* dr., a Falu-Gazdászövetség h. igazgatója tartotta meg, amely után *Harcza László* szavalatot adott elő, majd *magyarruháas leányok* *Liszt* rap-szodiját jelentették meg. A minden tekintetben nagyzeretűen sikerült ünnepe a Hímnusz zárhangjaival ért véget.

Kit tart a Kuria gazdasági cselédnek?

Imre Mihály apátfalvi földműves megállapodást kötött a falujabéli földbirtokkal, *Tóth L. Jánossal*, hogy 50 hold földjét három fiával együtt a termés egynegyed részéért meg fogja munkálni. A szerződés úgy szól, hogy *negyedes szolgáltatást* 1934. évi szeptember havában kezd meg és azt az 1935. évi *kukoricatermes* betakarításával fejezi be. A földműves szerződéses kötelezettségén kívül különböző munkákat is végzett a birtokos részére és pedig annak utasítása alapján 1934 telén szánkóval *Makóra* kellett mennie. Utközben lovai megohorodtak, a gyeplőt elszakították és a szánt egy fához ütötték, amely darabokra törött. A földműves súlyos sérüléseket szenvedett. Felgyógyulása után *perit indított* *Tóth L. János* földbirtokos ellen *házi 60 pengő járadék* vagy *6000 pengő megfizetése* iránt azon a címen, hogy a birtokos őt, mint *gazdasági cselé-*

jét, nem biztosította baleset ellen az *Országos Gazdasági Munkáspénztárnál*, tehát kártérítéssel tartozik neki. Végül fokon a Kuria hozott ítéletet az ügyben és a *terveset elutasította*. Indokolás: A felek között létrejött szerződés nem lehet szolgálati viszonynak tekinteni, mert abban a szolgálati viszonyra jellemző lényeges ismertetőjelek nincsenek meg. Ugyanis

gazdasági (külső) cseléd az, aki szerződéssel arra kötelezi magát, hogy valamely gazdaságban személyes és folytonos szolgálatokat teljesít bért, legalább egy hónapon át.

Eszerint tehát gazdasági cselédnek csak azt lehet tekinteni, aki munkae-rejét a szerződésben meghatározott időre kizáróan a munkaadó gazdaságára köti le, mert enélkül a vállalt személyes szolgálatok folytonosságá-

ról nem lehet szó. Arra pedig, hogy *Imre Mihály* egész munkae-rejét kizárólag *Tóth L. János* gazdasága részére kötötte le és hogy ekként *Tóth* részére személyes és folytonos szolgálatok teljesítésére kötelezte magát, a perben semminképp adat sem merült fel. Gazdasági cselédnek a szolgálati szerződés évek, hónapok, hetek vagy napok határozott számában kifejezhető szolgálati időre kell megkötöni.

Tilos és semmis a szolgálati szerződés, ha annak időtartamát évek, hónapok, hetek vagy napok határozott számában kifejezni nem lehet.

Nyilvánvaló tehát, hogy a szolgálati időnek ekkénti meghatározását a törvény és gazdasági cselédnek kötött szolgálati szerződés mellőzhetetlen feltételének tekintti. *Imre Mihály* pedig Apátfalva község előljáróságát elítélte maga adta elő, hogy családjaival együtt negyedes szolgálatát az 1934. évi szeptember hónapjától az 1935. évi

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a *hírneves* **Reményi Mihály** hangszerépeny. Budapest, VI/15, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

kukoricatermes betakarításáig tartott, amiből nyilvánvaló, hogy szolgálati ideje nem volt megállapítva és így a felek szerződését nem lehet gazdasági cselédnek tekinteni. Mindéknél fogva az alperes Tóth L. János nem volt köteles a felperest mint gazdasági cselédjét balesetbiztosításra bejelenteni, tehát kártérítéssel sem tartozik.

A jövő számmal küldjük meg a „Vasárnap Naptárt”

Jelentettük már, hogy az 1937. évre szóló *Vasárnap Naptárt* előfizetőink lapunk karácsonyi számához mellékelve kapják meg.

A naptárt megkapja minden olyan előfizetőnk, akinek előfizetése *legelőbb folyó évi december hó 31-ig* rendezve van, vagyis, aki a naptárt *szeptember 15-én* időpontjában nem lesz hátralelőben. Ehhez a feltételhez minden körülmények között ragaszkodunk kell, éppen ezért még egyszer kérjük hátralelő előfizetőinket, hogy

legelőbb folyó évi december hó 15-ig az előfizetési hátralelőket címükre megküldjék sziveskedjenek.

Az újonnan belépő előfizetők is megkapják az ajándéknaport, de

csak abban az esetben, ha két pengővel legalább egy félre előfizetnek a lapra. Ez a kikötés mindazokra vonatkozik, akik december hó 13-ika után lépnek a „Vasárnap” táborába. Szükséges volt ilyen megszorítást tenni, mert a múltban azt tapasztaltuk, hogy sokan csupán azért fizettek elő a lapra egy pengővel egy negyedévre, hogy naptárt kapjanak. Amikor azután a negyedév eltelt, nem utójárták meg az előfizetést. Azt hisszük, mindenki természetesnek fogja találni, hogy egy pengőért egy naptárt és három hónapig lapot adni teljes lehetetlenség.

Végül felhívjuk olvasóink szives figyelmét arra, hogy lapunk első oldalán, a baloldalon fent, megtalálhatják a „Vasárnap” postakártyaképző csekkiszámlájának számát.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelettel előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó 31-én lejárt, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap külföldben fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1 P
Félre	2 P
Egész évre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala. Budapest, V., Báthory-utca 24.

Katonai tőheratok megbízhatóságát próbálja.

A magyar gyümölcskivitel adatai

A *Központi Statisztikai Hivatal* adatai szerint a friss gyümölcskivitelünk legmagasabb értékét 1929-ben érte el, 18 millió pengővel; azóta ez az export egyre esőkent. Annál jobb eredményt mutatkoznak idén. Az első háromnegyed évben 516.000 metermázs friss gyümölcsöt értékesítettünk, 13,1 millió pengő értékben a külföldi piacokon.

Különleges szerepet játszanak a friss gyümölcs kivitelében a *nyári idények* amelyeknek értékesítése határozott időszakhoz van kötve s az ősi hónapokban több-kevésbé lezáródik. Egész friss gyümölcs-exportunk 131,1 millió pengőnyi értékének jelentékeny részét, és pedig 9,3 millió pengőt, tették a *nyári gyümölcsfélék*, amelyek között legnagyobb értékkel a *kajszinbarack-kivitel* szerepel. A *kajszinbarack-export* tulajdonképpen Ausztriába és Németországba irányul, ezek mellett még *Szajc* is fontos szerepet játszott. Jelentékeny volt még az idén a *meggy* kivitele is.

Egy és két éves szőlőültvények

többféle alanyra nemesített világfűres üdonszágok úgy bor, mint csemegefajtákban; ugyancsak hazai sáma és gyökeres fajviszok, valamint *Portalis* és *Berlandieri* a földművelésügyi miniszterium által engedélyezett telepeken feltételek mellett szereshetők be.

Árjegyzékét kívánaraj ingyen küldök. **IFEJ. MAGYARI ANDRÁS** szőlőültvénytelepe, Abásár, Heves-m.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége közgyűlése

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége december 3-án délután 6 órakor tartotta a Falu-Gazdaszövetség nagytérbeni évzi közgyűlését a magyar kormányhatóságok ki-küldöttéi, a magyar gazdasági és szövetkezeti közelet számos kiválósa-gának részvételével.

A közgyűlést Schandl Károly dr. országyűlési képviselő, a Szövetség helyettes elnöke nyitotta meg s előlki megnyitójában a szövetkezetek szerepét foglalkozott a gazdasági életben s megállapította, hogy az utóbbi időben tapasztalható gazdasági fel-felünlésben a magyar szövetkezetek is kivették a részüket, sőt ez a fel-felünlés jelentős mértékben éppen a szövetkezetek tevékenységének kö-zönhető. Különösen az érdekesítő szövetkezetek teljesítettek fontos hi-vatást, amikor a külföldi piacokon a magyar termelés számára új területek-ket hódítottak. Az erősödés jelei ma-talhoznak a magyar szövetkezeti élet minden ágazatában. Eppen ezért a szövetkezetek joggal igényelhetik a maguk számára az egyenlő elbánást a gazdasági élet többi tényezőivel szemben.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Laky Dezso dr. műegyetemi ny. r. tanár, az IOKS elnöke tartotta a közgyűlést igen érdekes előadást. A szövetkezetek útmutató fejlesztéséről és elő-adásában a szövetkezeti propagandát, a szövetkezeti eszme terjesztésének, népszerűsítésének, a magyar nép szövetkezeti szellemben való nevelésének szükségességét hangsúlyozta. Ki-cemle, hogy a legjobb propagandát a meglévő szövetkezeti intézményeknek megerősítése és az eredményes szövetkezeti munka, mely feltétlenül szaporítani fogja a szövetkezeti gondolat híveinek számát.

A nagyhatású előadás után Kuncz Odón dr. egyetemi ny. r. tanár, a Szövetség ügyvezető alelnöke, tar-totta meg beszámolóját a Szövetség működéséről. Összefoglaló képet nyújtott a magyar szövetkezeti moz-galom utolsó öt évi működéséről, utal arra, hogy a gazdasági válság folytán a Szövetségnek elsősorban a magyar szövetkezetek megerősítése érdekében kellett erőteljes munkát kifejtene. Második legnagyobb fel-adata pedig a tisztá szövetkezeti gondolatnak megőrzése és az ezzel kap-csolatban az álszövetkezetek elleni küzdelem volt.

Ezután Wanke Gusztáv, a Szövet-ség igazgatója, terjesztette elő az 1935. évi zárszámadásokat, valamint az 1936. évi költségvetést, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. Ezután a közgyűlés a Szövetség Igaz-gatótanácsai tagjaitvá választotta Laky Dezso dr. műegyetemi ny. r. tanárt és Reményi-Schneller Lajos dr., az Országos Földhitelintézet vezérigaz-gatóját, számvizsgáló bizottsági tag-gokul pedig megválasztotta Vég-h Jenő gazdasági főtanácsost, Dencel Aladár kincstári főtanácsost és Bílek Ferenc igazgatót.

Szöböllányokat és szöböllésszöket

közbeszélésnek és nagy hírnévnek örvendő telepéről a legutóbb közön-séges újdonság és különleges, vala-mint többféle magvatlan fajokat, ugy-szintén a mi honi viszonyainkban is jól bevált: világghires Bulgár Afus. All datolya szöböllányokat látni-menni természetesen a lemmeszből-ban és garancia mellett a legelősből-ban és legmegbízhatóbban szállítok. Új nagy képes fűrjegyzetek szak-tanácsokkal és szakönyvel együtt-teszen díjtalanul küldök.

TÓTH JÁNOS szöböllé és szöböllány-gazdász GYÖNGYÖS, postafiók 82. szöböllételep, lahás és írda: Visontai szöböllégy.

Tartson minden község gyermekegészségügyi és tisztasági versenyt

Minden faluval tördő ember szí-vét meglegedés töltötte el, amikor a Darányi-kormány bemutatkozása al-kalmával azt olvasta, hogy a kor-mánynélök sok-sok egeetően fontos kérdés között is legelső megoldandó feladatok közé állította

a falu egészségvédelmét, a fa-lusi egészségügyi viszonyok ja-vítását.

Évek óta tervszertzen folyik a fa-lusi nép egészségügyi felvilágosítása és ebből a munkából a Falu-Gazda-szövetség is részt kért és vállalt ak-kor, amikor kiállításain, falunapjain a megelőző egészségvédelemre és a testápolás alapelveire hívta fel a falusi társadalom figyelmét; szöra-koztató és érdekes formában vezette őket reá, hogy mennyivel könnyebb, egyszerűbb, célravezetőbb és olcsóbb az egészség megőrzése, mint a meg-betegedett szervezet meggyógyítása, a sok fájdalomról, szenvedésről és súlyos költségekről nem is beszélve. Ennek a munkának egyik jelentős része az ugynevezett gyermekegészségügyi és gyermektisztasági versen-yei rendezése.

A gyermekegészségügyi versenyen-csemekő és háromvesnőtl nem idősebb gyermekek vesznek részt. A verseny napján a bejelentett cseme-kőket és gyermekeket orvosokból, védőnőkből álló bizottság vizsgálja meg fejlettség, tápláltság, gondozottság szempontjából és a legjobbnak ítélt gyermekek és csemekők szüleit kiintüli. A versenyre természetesen hetekkel előbb kell jelentkezni és ez alatt az idő alatt az anyákat nevelik, oktadják, ughygy mire a verseny elkövetkezik, a gyermekápolás és gondozás terén az érdekeltek anyok igen nagy előrehaladást tettek.

A bizottság munkájának eredmé-nye folytán elsősorban a csemekők egészségét annyira fenyegető baba-nák ritkulnak, csökkennek. A fiatal anyák ugyanis legtöbbször nem szán-dékosan tesznek helyrehozhatatlan kárt gyermekükben,

hanem azért, mert soha senki nem mondta nekik, hogy hogyan kell az újszülöttet, a csemekő-vel, a kisgyermekkel bálni, ho-gyan és mivel táplálni, gon-dozni.

Nem világoztatták fel, hogy az anyatejben táplált gyermek egészsé-gesebb, a betegségekkel szemben vé-dett, fejlődése zavartalanabb és clete további során is egészségesebb lesz, mint a tudós szomszédasszonyok által mindenféle csahatatlan hatású főze-tekkel táplált gyermek. Nem tanítot-ták meg, hogy a tisztaság és a friss, jó levegő a csemekőnek egészséges fejlődéséhez nélkülözhetetlen és ha ebben hiány szenved, növekedésében visszamarad és olyan betegségeket szereszhett, melyek egész életén át megmaradnak. A gyermekegészség-ügyi versenyek ezeknek az alapsime-reteknak terjesztői és így sok ezer reményteljes apró élet egészségének hathatós védelmezői.

A gyermektisztasági verseny már a fejlettebb koru, iskolába járó gyer-mekek egészségvédelmével foglalko-zik. A verseny hat-nyolc hétig tart, mely alatt a gyermekeket az iskolá-ban hetenként egy-kétszer megviz-száljuk tisztaság szempontjából. A verseny iránti érdeklődést egy ren-dezőbizottság alakításával kelljük fel, melybe a község hivatalos és társa-dalmi vezetőin kívül maga az érde-kelt gazdátársadalom több tagja is bekapcsolandó és adjunk helyi mind-zsoknak benne, akiknek közreműkö-dése a siker érdekében kívánatos. A

bizottságnak természetesen tagja a községi és körorvos és a védőnő is. A verseny elindítása ugy történik, hogy a teljes bizottság sorba

meglátogatja az iskola összes osztályait és az orvos vagy a védőnő, esetleg a bizottság el-nöke megfelelő formában ismer-teti a gyermekekkel a versenyt, hogy az érdeklődést minél job-ban felkeltse.

A továbbiak folyamán azután nem az egész bizottság, hanem annak néhány tagja végzi felváltva az ellenőrzés munkáját. A verseny alatt a szülöket többször összehívjuk megbeszélésre és a verseny alatt tapasztalható is-meretve, szinte észrevétlenül tanít-juk meg őket az egészségápolás va-gyorkorlati módjaira. A verseny be-zárása és a jutalmak kiosztása min-dig a község nagy nyilvánosságá előtt, ünnepélyes keretek között tör-ténik, ami igen növeli annak hatását és eredményességét.

A Falu-Gazdaszövetség évek óta igen sok versenyt rendezett már és annak eredményei kétszegtelenül igaz-

zoliák, hogy a gyermekek körében indított versenyek sikeresek és által-uk nemcsak a gyermekek tisztaság-erzkéletét és egészségvédelmi ismeret-jeiket növelhetjük, de velük és rajtuk keresztül legkönyben hozzáférdő-hetünk a falusi családokhoz és nyer-hetjük meg őket az egészségesebb életmód, a gyakorlati egészségvéde-lem és egészségápolás számára.

Kívánatos volna, hogy minden is-kola egy évben egyszer rendezzen gyermektisztasági versenyt. A cse-mekőgondozás és nevelés körül el-követett hibák kiküszöbölésére pedig — különösen ott, ahol nincs Stefa-nia Szövetség — az orvos vagy a község által rendezendő gyermek-egészségügyi verseny bizonyul ható-sos ismeretterjesztő eszköznek. A Falu-Gazdaszövetség minden ilye-irányú kérdést örömmel vesz tudomá-sul és a legnagyobb készséggel szolgál felvilágosítással, utmutatással és segítségel. A község vezetői, is-kolák igazgatói fontolják meg a jó tanácsot és kezdjék meg mielőbb a Szövetség utmutatása alapján a ver-senyek előkészítését.

Agoston Béla

Szelesebb szekerekkel kell pótolni az elhasználtat

A közutak rongálásának elkerülése érdekében, a Közlekedési Kódex 103. szakaszának rendelkezései szerint, a közúti forgalomban csak olyan állati erővel vont járművel lenne szabad résztvenni,

melynek kerekéi 1.5 tonnánál terjedő összúly mellett leg-álább 6.5 cm; 2 tonnánál terjedő összúly mellett legalább 8 cm szélességi ábraccsal vannak ellátva.

A Közlekedési Kódex ezen rendelkezése 1935 január 1-én lett volna vég-rehajtandó, mivel azonban az érde-keltel időkben elmulasztották az elhasznált kerekeknek az új előírás-kerekkel való pótlását, a belügy-miniszter e rendelkezés végrehaj-tását felfüggesztette. Kétségtelen az, hogy a jelenleg használatban levő keskenyabroncsú kerekékel ellátott járművek a nagy költséggel létesített kőpályákat, különösen a téli hónapok-ban tönkreteszik és az utentartató hatóságokra e járművek használata tetemes költségvetélet r. Kétségtelen az is, hogy a kereskedelemügyi miniszter szorgalmazására

az említett rendelkezések ha-tálybaléptetését a belügyminisz-ter a közeljövőben terve veszi

és inkább, mert egyes vörme-gyékben máris rátértek a szelesebb abroncsú kereké használatára. Eppen ezért egyes vörmegek elispán-jai szükségét látták annak, hogy az érdekeltek, különösen a gazdákön-zség, már most figyelemzetve legyen arra, hogy az elhasználtott jármű-veik vagy kerekéik pótlásánál az új rendelkezéseket figyelembe vegyék. Ez annak inkább érdekében áll a fo-gattartóknak, mert így minden külo-

nósebb megterhelés nélkül tudnak az új rendre áttérni. Az iparigazolvány-nyal bírvo köocsigártó-, kerekgyártó- és bogmáripapok a hozzájuk forduló megrendelőket az új szabályok közeli élebeléptetésének lehetőségeire fi-gyelemzetni tartoznak. Egyebekben legszelesebb körben és a szokásos módon mind többször közlirre tesendó, hogy véssint utentartási érdekek-ből, részint pedig a járműtulajdonosok saját jó feljoppott érdekében is igye-kezzenek újabb beszerzésénél a kor-kelettelészeknek előbb emeltt méreteire áttérni. E lassu és fokozat-os áttérés ugyanis mentesíteni fogja őket azoktól a költségektől, ame-lyek e rendelkezéseknek a később, de esetleg rövid határidővel való hatály-baléptetése folytán rájuk hárulna-nak. (Községi Közlöny)

Csödelm avtják a spanyol újoncokat Franco spanyol tábornok hadseregébe csapatostoni jelenteknek a nemzeti érzé-szű polárok. Az újonc a felavatás al-kalmával megcsödelm a vörös-arany-szöböllé spanyol nemzeti lobogás.

Olcsó paprika olvasóinknak!

A paprika Államilag lepiombált 1 kg-os csomagokban van. Legkisebb rendelés 4 kg. Árak: Csemege csipő-ségmentes 3.80; édes 3.60; félédes 2.80; róza 2. —; erős 1. —; penz k-onként. Utánv. portó. Szállítási:

KOZMA JÁNOS

paprikakereskedő, Bácsa, Pest-megy.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A takarmányrépa

nemesítése

fáradtságos és költséges dolog, de szükséges van arra, hogy a külföldről behozott anyagok helyett hazai nemesítési anyagokat kaphassanak a répatermelő gazdák. Ez vezetett földművelésügyi kormányunkat, amikönn felállított a bábolnai ménesbirtokon egy répanemesítő laboratóriumot, hogy a hazánkban leginkább elterjedt régi répaajtóknak (sárga ekekorfi, sárga olajbogyó, vörös mamut, takarmánycukorrépa) nemesítésével foglalkozzon.

A répatermelő-gazdaságok leg-többje ugyanis tisztán csak arra helyezett súlyt, hogy az anyarépa alakra és nagyságra, a fajtajellegét mutassák. Ez pedig nem elegendő, mert az egyes répa cukor-, szárazanyag-tartalma s így tápláléértéke közt igen nagy eltérések mutatkoznak. Ha kizárólag alakra és nagyságra válogatjuk az anyarépaikat, csakhamar igen jelentékeny visszaesés mutatkozik a répa tápláléértéke tekintetében.

A nemesítő laboratóriumban évenként sokszor répat vizsgálnak meg. Minden egyes anyarépa-jelölből fűrészelvényével egy csapot vesznek ki s meghatározzák egy pontos optikai műszer (refraktometer) segítségével a cukortartalmát, majd a szárazanyag-tartalmát.

Igy minőség szerint az anyarépa-jelöltek három osztályba sorozzák. Az elsőosztályúak után származó magot anyarépa előállítás céljából vetik el; az ebből származott répa közül megint csak az elsőosztályúakat ültetik el megtermelésre, úgy, hogy végül is az egész tenyészetet visszavezethetik a lezármazási tábla segítségével családonként egy egyosztályú órára.

A répa kétévű növény. Ez is nehezéské és költségesé teszi a répanemesítési munkáját. Hat, sőt nyolc év szükséges ahhoz, hogy a nemesítő eredményeket mutathasson fel.

Miért védjük a madarakat?

A legfontosabb szempont a mai madárvédelemben mindig csak az, hogy az egyes madártípus mennyire hasznos az embernek. A tudomány pontosan felderíti, hogy miból áll a táplálékuk, a mai kor tanult gazdái pedig a tudomány eredményeit felhasználva, a madarakat aszerint védik vagy irtják, ahogy az nekik hasznos vagy kárt okoz. Ezért terjed most már a rovarvédő énekemadaraink védelme. Mindig többen és többen látják be, hogy az énekemadár a földművelő emberiség megfizethetetlenül hasznos munkása.

Ez a célszerűségi szempont azonban halális ítéletet mond néhány madárra, elsősorban pedig a ragadozókra. Aki ugyanis megantulta ismerni madarainkat s azok táplálkozás módját, könnyen üldözőjévé válik a foglalkozására nézve kártékony madaraknak. A szántóföld a gabona-édesmájú madarakra haragszik, a gyümölcs-termelő a gyümölcsfogyasztókat üldözi, a halász a halevőket irtja s a vadász a ragadozókat pusztítja.

Es itt megakad a hasznosság-kérdés elmélete. Nem lehet ugyanis törvényszerűségeit felállítanunk és a madarakat általában hasznosaknak vagy károsoknak bélyegoznünk. Nezzük például a *serepely* gazdasági jelentőségét. Erdőn, mezőn áldás ez a rovarpusztító madár, ezért fészekedővakkal is védjük. De már a szőlők-

ben csapás a megjelenése! Vagy emlékeztünk csak vissza, hogy az eger-, béka- és sáskapusztító *golyva* ellen mennyi panasz érkezett az utóbbi időben a baromfi-tenyésztők köréből!

Nem lehet tehát egy madár gazdasági jelentőségét csak egy oldalról megvilágítani elbírálni. Ha egy madár gazdasági szerepét helyesen akarjuk elbírálni, minden szempontot figyelembe kell vennünk s mindenre a véleményét meghallgatnunk. Minden madárfaunk megvan a maga létjogosultsága s ez a természet világában nem szabad megtagadni tőlük. Ha halális ítéletet mondanánk ki egy állatfajra, váratlanul bekövetkezhet kipusztulása, amit azután jóvátenni már nem áll módunkban.

Ha pedig a gazdasági jelentőség helyes elbírálásában mindenkinél a szempontját kell meghallgatni, akkor a tudomány állásfoglalását nem szabad elhanyagolni. Ez azt jelenti, hogy ha vannak ritka madaraink, nem szabad őket csupán azért pusztítani, mert valamelyik gazdasági ágra talán károsak. Ezeket a természet világának csodás összhangjába tartozásukért kell kimélnünk még

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Karácsonyi ajándékozások.

Karácsonyra mindenki szeretne önmagát szerelni óvínék s bizony nem kis gondot okoz, mit vegyünk, mit adjunk, aminek a megajándékozott igazán örülni fog. Készséren nagy gond ez a mai pénzüktés világban, amikor fillérekkel kell kikerülnie minden „meglepetésnek”, szépek, kellemesek s egyben hasznosnak is kell lennie. A legkönnyebb dolog talán a családanyát, a háziasszonyt meglepni valamivel, hiszen ő mindenképp örül, ami háztartási felszerelést teljesebb s lakását otthonosabbá teszi. S mennyi mindenféle apróságot találhatunk, ha keressük, ami a mindennapi munkáját megkönnyíti! Egy háztartási konyha, ami talán nélkül olyan ne kerül, ami talán hiányzik meg a gyermekből s amely nélkül készíteni; ház finomabb készítményeket; egy privát rostély, egy fűzőlök s gyümölcsösszűrő, hagymavágó, almavágó, kávéfőző, süto- és párolós-tál, tojáshőző, stb. amelyeknek mind-egyike kikerül egy-két pengőből és biztos, hogy nagy örömet okoz neki.

A legzebb és leghevesebb ajándék persze mindig az marad, amelyet magunk készítettünk s azért a gyermeket már korán rá kell szoktatni, hogy a szülőnek, testvéreknek, nagy-néniknek szánt karácsonyi meglepetés sajátkezűleg mesterkedjen. A leánygyermeknek kézimunkák készíthetnek, a kisgyerek szálrózások, láncolások kis terítőket, tálcakendőket, zsebkendőket, a nagyobbak sálát, pullover, sapkát, a fiúk pedig, amihéz értenek: fűzéssel, faragással kézimunkákat, varródobozokat. Minden gyermek részére kedves lelki élmény, ha a karácsonyi ünnepekre ő készített titokban meglepetést a felnőtteknek s egyben azt is megtanulja ezzel, milyen igaz győnyörösök érez az ember, ha másoknak örömet okoz.

Helyes dolog, ha a szülő hasznos, praktikus dolgokkal ajándékozza meg karácsonyra a kicsinyeket, ha ruhafélék, iskolaszereket vesz nekik, de ne feledkezünk meg arról, hogy a gyermeknek a játék, a mese az életeleme, amely oly fontos neki, mint a levegő, mert nélkülük savanyú, koraván emberkévé válik. Nem baj, ha rongyból van az a baba és maradékokból öltöztetjük fel s nem baj, ha cernaország-ból és gyufaszkatulyából készült a kis szekér, a gyermek aranyos fantáziája királykisasszonyt és ragyogó hintóvá változtatja azt. A fontos csak az, hogy játék legyen, hogy ez az unjonn szertett örömet bele tudja illeszteni

akkor is, ha talán kissé kellemetlenek. Elsősorban a ragadozókra áll ez, hiszen milyen fáj ír lenne a természetben a keringő sasok, cikázó sólymok, sűrűn köröző héják és kányák teljes hiánya!

Dr.Kalmár Zoltán

Apró jótanácsok

Ha a szőlő levelei akár a dér perzselése miatt, akár maguktól elszáradtak, megkezdődött a fészes. A fészes időpontja az (előjárás viszonyoktól) függ, nem szabad azonban elfelejteni a homok szőlőszárogatásnak, hogy súlyos károsodás érke, ha elkésik a fészes. A fészes nemcsak a tőke első nyáregnek megvédezésére szolgál, hanem arra is, hogy a talaj egyáltalán mely nemunkálást kap-e a fészes után. Ez a mely munka s már bevezetett a talaj fészesére, a mely megmunkálást meg végezzük, hogy a hely szőlőkben, a sorközökben mélyen — espedig az igen körtől talajokban kétféle kapákkal — alaposan felajuttuk, a homokon pedig a sorok között mely kapálással megporhanítjuk. Ne törődjünk, ha itt-ott egy-egy gyökérrel a kapa el is vág, mert ez a gyökér amenny is közel van a talaj felszínéhez, s a tavasszal új gyökérgépzésel hamarosan pótolja a kárával metzett részt. A helyt szőlőkben a téli felátás előtt a vízvezető árhoikat, a vízfogó- és gyűjtővermeket rendbe kell hozni. A nyelven tartott vízvezetők sok felesleges munkát ment meg a szőlőgazdák. A fűmálkák javítását is vég-kezelni kell. A nyári zivatarok által behatott földet felhathatjuk a szőlő

felát részén lévő tördékekhez. Sok-sok elhanyagolt szőlőt láthatunk, melyek az ilyen munkák elmaradása folytán csak föltérmet hoznak. Az izzapfogó tördékek a legértékesebb föld gyűlték össze, ne engedjük tehát ezt veszendőbe menni.

Trágyázandó földjeinkben az istállótrágyát iparkodjunk meg a tél beálta előtt eltergetni és leszántani. A mai modern gazdálkodás szakított a régi szokással, amikönn a trágyahordást tétre halasztották. Ez a munka áttöltődött a nyári és az őszi hónapokra. Különösen a nehezebb agyagtalajokon kell ezt így eszelekedni, mert ott a télen kihordott trágyát tavasszal vagyunk kénytelenek alászántani és ezzel rendszerint megkésik a vetés, nem is szólvá a téli nedvesség györmérvü elfécsereleőről, ami a tavaszi alászántás folytán áll elő.

Az istállótrágya szőrözötése szennyvezetővel szokott lenni, mint azé, mely a legelőre jár s így a nyári órák, vakaródzás utána a természetet is tisztában tartja. Ekvábul — különösen alomhiány esetén — ugyancsak kevésbé csúsz s így a combokon télen valóságos pajzok képződnek a beszáradt borsárol. Az istálló levegője is sokkal több baktériumot és más mikroorganizmust (penészbaktérium, stb.) tartalmaz, mint a szabad levegő. Minthogy pedig fejés közben (a tej szőrözötéről, az istálló levegőjéről) a tej a legtöbb baktériumot és szőrözöt anyagot a tejből, indokolt az istállótrágyát különösen gondos körpárolással részíteni és az istálló fejés előtt alaposan kiszellőztetni, ha azt akarjuk, hogy a termelt tej ne legyen romlíkony és izetes, vaját, jólnőcsöki sajtot hevesen belőle csinálni. Azaz ne vigasztaljuk magunkat, hogy a fejés után eszékölő szűrés majd mindent jóvá tesz. Először is a szűrés nem tudja visszatarítani a baktériumokat, mert ezek kisebb, mint a legfinomabb szűrő hálzái. (Vannak ugyan olyan szűrők is, melyek a baktériumokat kiszűrik, de ilyenek a tej szűrésénél nem használhatók, mert az ilyenek a zsír is kiszűrik a tejből, ami pedig nem lehet cökény.) A szűrésnek különös javító hatása azért se várható, mert a szűrő feloldott anyagokat nem tart vissza. Már pedig a fejés utáni szűrés a tejből a fejés alatt nagyobb rész feloldódik s így végérvényesen elronthatta a tej ízét és használhatóságát.

Szőlő-oltványok

Amerikai vizsgálatok igazolták, hogyha a téhen nap-nap után mézben szegény takarmányt kap, akkor egy ideig látszólag zavartalanul folyik benne az élet és a tejtermelés, mert a hiányzó meszet csontjaiból veszi, de egyszer csak hirtelen kimerülés és apadás áll be: ideges ingerlékenység, izomremegés, göröcs rohamok vehetők észre nála. Ugyan-eből az okból csökkennek az ellenálló-képesség a betegségekkel szemben, sőt meddőség is állhat elő. Hogy ezt megakadályozzuk, adjunk tehénünk abrakjához 2—2 deka szénasavas meszet. Ez csak akkor maradhat el, ha lucerna, lőhere, borsószentét etetünk az abrakfélék mellet.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Karácsonyi ajándékozások.

abba a mesevilágba, amelyben ő oly nagy győnyörűségét lel. Akinek gyermekkorában nem volt mesevilág, később sem lesznek álmai, ami az életet megszépítheti, feloldózik a napi gondokban, robot lesz számára a munka és soha sem fogja észrevenni, mennyi szépség és összhang van ezen a földön, melyet az Uristen számkunka teremtet.

Kánya Terézia

Karácsonyi sütemények, cukorkák.

Szalonnacukrok. Erős feketét főzünk és kihűlt hagyük. Fel kell törni és átstá-
títuk cukor tészák egy tábla, a kávéből annyit ráöntünk, amennyit a cukor fel-
fészes és habverővel gyorsan tízre tesz-
szük, ahol fojtoton keverés mellett át-
dőlözök, míg a következő próbát ki-
dőlözök: pohár hideg vízbe néhány esze-
pöntök a cukorba s ha azok gölyöcskét
képeznek, akkor az egészét gyorsan ki-
kapra, vagy adunk hozzá a sütőből a
mészből kevés tevével dorozsáljuk, míg az
ívgezől elvált, akkor koktárka vagyuk
és a cukortát egyenként finom fehér pa-
pírba göngyöljük.

Hengerostya. 4 tojás sávyú cukrot és
2 tojásnyi sávyú lisztet, finomra átsi-
tálva 4 egész tojással negyedórát keve-
rünk és kevés álmazsagot is adunk hozzá;
vissza a megvastagított sütőbe, a
mészből kevés kávékanállal apró halmo-
cskák rakunk rá és jó meleg süttőbe
teszük. Ha a lepények sárga karimát
kapnak, később lefedjük gyorsan, mert kü-
lönben megmedemlednek és nem hajlíthatók.
Vanília cukorral megintett bejzsinhab-
ból töltöjük meg.

Marcián. Dörzseljük szét 40 deka
hámozott mandulát, adjunk hozzá ugyan-
annyi tört cukrot, mely kevés liszettel van
előzőre szórva, a gyümölcs- és citrom-
szerint nagygyűz darabolka és készit,
sütk belőle különféle formákat; minden
egyik darabot átstájtuk be tojásfehérjébe
és cukor gyűllővel s aztán száritunk
meg, hogy egészen világos maradjon.

Édes csillagok. Verj fel három tojás
fehérjét habnak, keverj bele negyed köz-
gramm tört cukrot, ugyanannyi sávyú
mandulát, egy óttom részelt héját s egy
fontka a leveit s dörzölddől mindet, hogy
kemény és fehér legyen. Ezeket vagy ki-
sütőből elszáritok, vagy rá a keverés-
kád, rakd be kikent tepsibe és langos
sütőben süsd világossárgára.

Cokoládés loszorok. Negyed kg man-
dulát megtisztítunk és finomra törünk;
3 szelet csokoládét megreszelünk és át-
száritunk, hogy darabos ne legyen;
3 tojás fehérjét kemény habba verünk,
belekeverjük a mandulát és csokoládét,
aztán ráöntjük a masszát, megsűtöljük
meg meleg csokoládé fűszerezéssel
vagy közepi pedig egy kisbélű fűnk-
szórával, hogy loszorunkat legyen. Sávy
és józól karácsonyidist kapunk.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron
Szigeti Nándor és Fia
ékszerész
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Kiss Bertalan

bor és szőlőoltvány gazdasága
ABASAR, saját ház 338.
Hevesm. Lerakati község-
háza mellet.

H I R E K

Egy kislánynak...

Ha el fog a hó olvadni,
Ki fog a róza nyilani.

Ha kinyílnak a rózsák,
Leszálkítok egy szál rószát.

Egy kislánynak fogom adni:
Ó nála fog elhervadni.

K. FÖLDES IMRE
(Kőtelek)

Mit zokog az akác?

Ákáczokogósos holdvilágos este
Boldogságom várom, szivdobogva,
lesve.

Szívt két szeméből könny patakja
árad,
Tépdesi, mardossa szivemet a bánat,
Szivemet a bánat.

Betokart leplevel egy fekete árnyék.
Megindulok csóndban, mántha alva
járnék.

Boldog nem lehetek, az est is azt írja,
Könnyezve rogok le egy jeltelen
sírra.

Egy jeltelen sírra.
KEREZSI ENDRE (Nagykálló)

Feljött a nap...

Feljött a nap, rózsás fényt hint
arcáma,
Rágondolok az én kedves rózsáma,
Nem kell annak festék, csak a
napugár,
Mégis piros arca, mint a rózsaszál.

Szeretem a szivét, lelkét, orcáját,
Benne látom a memnyek egy
rózsáját.
Hej, ha egykor e róza az enyém lesz,
Istehugye közel leszek az éghez.

MAJZIK VIKTOR
(Nagykőrű)

Azt beszélük...

Azt beszéljük a faluban.
Azt suttogják mások,
hogy én majdnem minden este
Tihoztatók járok.

Hadd beszéljék, hadd háréljék
én azt ugye bantom:
csak Te maradj egyetlenem,
Én kicsi kis párom!

HÓBOR FEENC
(Cserneháza)

Szerelem...

Nálad csupa tavasz minden.
Téged szeret még az Isten.
Nálam már az ősz dalogtat
S róza rár a falombokat.

Nálad csupa gyümölcsök érik.
Az én fámát székék tépik.
Ma csak szelek, holnap telek
S többé soha rád nem telek.

PÁLINKÁS BELA
(Szombathely)

Bornemisza Miklós az új zemljáni alispán. Zemlén vármegye törvényhatósági bizottsága december 7-én közgyűlést tartott, amelyen alispánvá választották Bornemisza Miklós hadirokói főszolgabíróat. Az új alispánt Fáy István főispán üdvözölte.

Beiktatták az új győri főispánt. December 7-én ünnepléses körülmények között iktatták be Győr vármegye Győr város főispán székébe Polniczy Lászlót. Skultéty Miklós alispán nyitotta meg a díszközgyűlést, majd dr. Balogh Jenő ny. igazságügyi miniszter a vármegye volt főispánját, Radocsay Lászlót bucsuztatta el. Ezután költőiesség hívtá meg az új főispánt, akit nagy lelkesedéssel fogadtak. Az első letétele után dr. Tóth Tibor az új főispánt, akit székfoglaló beszédében hangzottait, hogy magának valija Darányi miniszterelnök programját, amely megmutatta az ország elismertését.

A világ legnagyobb hidján a 18 km hosszú San Francisco-Oakland-hidon, hat sorban haladnak az autók

Senn Ottó és Láner Kornél kitüntetésre. A Kormányzó kiváló és eredményes szolgálataik elismeréséül Senn Ottó dr.-nak, a magyar királyi Államvasutak igazgatósága államtitkári címmel felruházott elnökének a magyar érdemrend középkeresztjéhez a csillagot és Láner Kornél dr. miniszteri osztályfőnöki címmel felruházott magyar királyi Államvasutai elnökhelyettesének a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

Igazgatóválasztás az Országos Mezőgazdasági Kamarában
Az Országos Mezőgazdasági Kamara december 14-én közgyűlést tart. Ezen a közgyűlésen töltik be a kamara igazgatói állását, amely a legutóbb Koós Mihály dr. nyugalmabavonulásával megüresült.

Czermann Antal képviselő beszámolója Bodajkon. A napokban tartotta meg hatalmas tömeg jelenlétében Czermann Antal, a móri kerület népszerű és kiváló képviselője, beszámolóját Bodajkon. Beszéde során azt hangsúlyozta, hogy az alkotmányjogi javaslatok felvetése nem szolgálhat okul arra, hogy a falu családvevélméi és szociális kérdéseinek megoldására a kormány és a képviselőház ne foglalkozék. Ma ez az egyik legelső teendő, mert a falu a nemzet gyökere. Nagy örömet keltett az a bejelentése is, hogy a kisgyóni bányá tulajdonosa hajlandónak mutatkozott arra, hogy Bodajk és Balinka községeibe bevezesse a villanyvilágítást. Ehhez a kérdéshez vitéz Tusnády Ferenc únányagazgató és Kreskó Ferenc dr. főorvos szóltak hozzá, aki egészségügyi okokkal támasztotta alá a villanyvilágítás szükségességét. A falufeljesztésnek — folytatta Czermann Antal — egyik nélkülözhetetlen előfeltétele a villanyvilágítás. Ezután a készülő furdörtyűvel kapcsolatban beszélt Bodajk főúrnek egészséges továbbfejlesztéséről. A mindvégig lelkes tömeg Bokó Zoltán ref. lelkész zárószóval után sokáig ünnepelte a kerület képviselőjét.

Kettészelt egy autót a gyorsvonat. A közpészoldársági O cerebro helység közelében egy gyorsvonat elkapott egy gépkocsit, amelyen iskolásgyermekek ültek. A pórkészvezető és hat diák sérültek, két diák pedig súlyosan megsejtült.

Második angolai mérkőzés megnyerte a magyar labdarugócsapat. Ismeretes, hogy a magyar válogatott labdarugócsapat 6:2 arányban vereséget szenvedett Londonban. Második angolai mérkőzését a magyar csapat december 6-án Dublinban játszotta Írország válogatott csapatával és a küzdelemből 3:2 arányban a magyar csapat került ki győztesen.

Lobogó-rendelt készül a fővárosban. A székesfőváros polgármestere előterjesztést tesz a közgyűlésnek, amelynek értelmében a székesfőváros területén lévő lakóházakhoz a törvényhozás által nemzeti vagy gyászünnepek nyilvánított napokon nemzeti zászlóval kell ékesíteni. A földszintes lakóházakra legalább 65 cm. széles és 150 cm. hosszú, egy- és kétféleeset házakra pedig egy méter széles és két méter hosszú, a többemeletesekre pedig legalább másfélméter széles és háromméter hosszú jó állapotban lévő zászlót kell kitűzteni.

Lezuhant egy német repülőgép. December 4-én Haute Savoieba lezuhant egy repülőgép, amely a német légi Hansa tulajdona volt. A gépen húsz ülőhely volt. Déljában a repülőgép hővíhára került és hűbb kísérlete meg az átrepülést a hegyesben, közben beelőződött a oszlopra és lezuhant a hosszú szőlőkertjében a mélyébe. A gép szátmorszoldott.

Az Angora-szövetség választmányi ülést tartott. December 10-én, csütörtökön délután 6 órakor tartotta a Falu- Gardasövetség székházában (Budapest, V., Bátorhy-u. 24.) első választmányi ülést a Magyar Angoranyomjanyomnyeltesztők Országos Angoranyomnyeltesztők Országos Szövetsége. A választmányi ülésen megjelent az Angoraszövetség vezetősége, az illetékes minisztériumok kiküldöttjei, valamint az egyesület választmányi tagjai. A választmányi ülés a Szövetség értékesítés és egyéb akcióit tárgyalta le.

A Miskolci Mezőgazdasági Kamara szakoktatási programja
A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) részben a földművelésügyi minisztérium támogatásával, részint saját eszközökkel a tél hónapokban nagyobb arányú szakoktatási programot fog megvalósítani. Ennek érdekében mintegy 60 közlegény közösenként 10-10 kilométeres tárgy utasításból álló addiszorozatot fog megtartani.

Elítélt kémekek. A budapesti honvédtörvényszék, Szegedre kiszállva, kétféle napon át újabb kétéveses ígylet tárgyalta. A határozásban lakó vádlottak a csempeészek során egy idegen állam hírszerző szervével kerültek összeköttetésbe, ahol pénzügytalmat, valamint csempeészek elnézéseit helyezték nekik kilitásába, ha bizalmas katonai adatokat szereznek meg és szolgáltatnak ki nekik. A hét vádlott az anyagi ígerek hatása alatt a vállalt feladatokat igyekeztek megoldani. A haditörvényszék Veres Sándort 15 évi, Sztojany Gábert 10 évi, Denuz Károlyt 8 évi, Gulyás Imrénért 4 évi, Kovács Imrét 10 évi, Kis Ferencet 13 évi, Kis Istvánt 6 évi fegyházra ítélte.

A más fénye

Az ablaküveg egy csillogott, mint a gyémánt a fülbevalóban. A takarítóknál éppen az előbb tisztítottó meg. Élesen és ragyogóan vetődtek rőia a sugarak a butorokra.

El is kapatta a saját csillogása. Büszke göggel tekintett szét a butorokon.

— Tölem kapjátok a fényeket és ragyogásokat! — mondotta nekik.

— No, no! — jegyezte meg guonyosan a szőlle — én ugyan nem leszek fényes tőled, de még a naptól sem, pedig téged is az világít meg. Éjjeli cicekaj, amikor a napugarak nem táncolnak rajtad.

Az ablaküveg felelni akart valamit, de közben bejött a ház asszonya s leeresztette a redőnyt, mire a szégyen üveg olyan sötét lett, mint a halotti lepel.

A napugarak vakítóan ragyogtak a fák sudarán.

A szoba mély homályban csak a Cirmos cica szeme ragyogott, mint az égó parázs, ahogy a szőlőnek dorombolta:

— Látod, hogy megsemmisül az oktaina cicekajod, ha a más fénye nem éri? — Mézes János

Elefántfalat házat építették egy kőfülc. A világ egyik legkülönösebb házat építették fel az északamerikai newjerseyi államban lévő Margot-Cityben. A ház tulajdonosa és lakója Jim Marron. Marron érkuszagató volt, most nyugalmabba vonult és a stilszerűség kedvéért felépítette a világ első elefántfalat. Nagyon olyan a formája, mint az elefánt. Szerinte egy emberöltőn át végzett érkuszagatói munka után igénye lehet zászú lakásra, így hát nem valami elefántbőrrel épít, hanem valami iridatban nagy szilike ormányos, amekkorra népes is a valószínűben. Az elefántbőr belsejében két szobát, fürdőszobát és egy konyhat építettek a körülötte. A főkérmény az elefánt derűben trombitáló ormánya. Az első emelet vezető lépcső az elefánt bel hátsó lábában kanyargó fölfelé.

Az érzelmesebb természetes megőrzése, gyógyítása és kezelése. Irta: Bucsanay Gyula dr., egészségügyi tanácsos. Az érzelmesebb egészségünk lassu hanyatlását és korai halálát jelent. Okai legelőször természetesen oktaina életünknek, melyhez járulnak még a mal megújuló életünkkel járó gondok és nehézségek következményei. Egészségesen és természetesen életünkünkkel, táplálkozásunkkal, nap-nap után újabb bűnököt követünk el egészségünk ellen. A szerző egyszerű, világos és mindenki számára érthető formában adja meg a helyes életmód és táplálkozásra vonatkozó előírásokat, melynek követeése biztos mót arra, hogy a szakiork és minden neygyeredék életét felkészítve embert fenyegető veszélyes betegségek elkerüljön. A mű életrejedést nagyban elősegíti az a körülmény, hogy ára csak P. 150 és így mindenki számára könnyen hozzáférhető. Kiadója Norák Budapest és útrása könyvkiadóvállalat (Budapest, VIII., Baross-u. 21.).

Elmentették a silvasztással vádolt borsodi főszolgabírókat. A miskolci törvényszék december 13-án tárgyalta Turanay Miklós volt tiszteletbeli főszolgabíró ügyét. Turmaly, akit ellen az ügyészség a korábbi eljárás során sikeresen vádját emelte, a törvényszék hathatónan bírótörre ítélte. A debreceni tábla új tárgyalásra utasította a törvényszéket, amely a szombati tárgyaláson felmentette Turanay Miklóst. Az ügyész feltehető.

Elsőrendű szóelőltványokat

házi sítma és gyökerecs vesszőket nagy választékban ajánlok. Telepen Abasárón legnagyobb és legismertebb; a kiszolgálási számla és szavatosság mellett végzem. Mindezt a visonlati és abasári közösi előjárások, valamint a Gyógyügyi Bank Rt. igazgatója Árkécsyéké kiáratva ingyen kitételek Szabó István, szőlő- és szóelőltvány-termelő, Abasár, Szent Imre-ter 368. Heves m.

A HŐS EMLÉKFÁJA

Elbeszélés * Irta: CSITE KÁROLY

Halálos szerencsétlenséget okozott a beomlott fal. Középbőgárdi veszprémi szőlősgazda Keszner Béla gazda hátsáma a fala orladozóban volt. A garda elhívta Nagy József öt éves kőművest, hogy ártást esset a fal tövébe, hogy egy új falat húzzon és aztán kibontsa a régi falat. Amikor Nagy József az árokba állt, a ház fala bedőlt és maga alá temette a kőművet, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett és rövidesen meghalt.

Súlyos építkezési szerencsétlenség Prágában. December 7-én este borzalmas szerencsétlenség történt Prágában. Az építőfelben lévő törszempelota építkezése összeomlott és a beomló falak sok munkást maguk alá temettek. A törszempelota már a harmadik emelet magasságáig készen volt. A nagy csarnok háromemelet magas menyezetét a betonmunkálatokat végezték és ezalatt szakadt be az állványzat, magával rántva az egész menyezetet. A mentési munkálatok gyors ütemben folytak és sikerült meg idejében kimenteni a romok közül a betemetett munkások nagy részét. A mentők huszonöt munkást szállítottak a kórházba s ezek közül három utközben belehalt sérüléseibe.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. M. Szócsevitényre sor került. — Ifj. Cs. S. Kold. Versót is, elbeszélést is közlünk fogjuk. — T. I. Csepel. A vers és a közlése várók közé soroltuk. — S. S. L. Csepel. Válogatunk belőlük. — Ifj. A. J. Szalafé. Tíróimét kérjük, egy-egy versitára körülbelül két hónap múlva kerülhet sor. Ezekből is válogatunk. — T. S. Veszprém. Az elbeszélést alkalmadtunk közzé tenni. A vers nem sikerült; pongyola, nékiülő a gondosságot. — M. V. Nagyköri. Talán helyet szeríthatunk a cikkeknek. A verseket a közlése várók sorába írtuk. — Ifj. H. S. Sárbárogd. Közlünk belőlük. — A. L. Algyó. A 46-ik számban azt írtuk, hogy az „Ősz” című versen Ön írta-e vagy pedig csak más munkái közül másolta ki és úgy küldte be. Kördöslínkre nem kapunk választ. A „Rákóczi” című versre nem emlékszünk.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

fém ösvény nem új M ás
(é=ó)

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

2. Szórejtvény.

kis uica Y
ő

(Beküldte Békési László Zalakópházy.)

3. Szórejtvény.

7 1 má mú má má má
(é=ó)

(Beküldte Ifj. K. Balogh József Döböről.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 306. évi 2-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül küldjék el hozzánk, mert az előlécet érkező megfejtők nevét némszámokban közöljük.

A 47-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: Tükör. 2. Szórejtvény: Előd után. 3. Szórejtvény: Takarékpénztár.

Megfejtették: Nagy Géörgy, Szabó Lajos, Ifj. Horváth György, özv. Kender Istvánné, Schindler János, Papp Imréné, Tarcsay Irénke, Szűcs Péter, Békefi László.

Találmunkáért nyertesek: Papp Imréné (Szász) és Szűcs Péter (Bágyos).

A 48-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Mutasd meg ismerőseidnek a VASÁRNAP-ot!

Hetvenhat apró gyermekszív dobant nagyot s lelkesedett Botond vezér legendás tétén, hogy betörte buzogányával a bízánci nagy ércakaput. Még a „z” betűvel bírkózó első osztályos fiúk és leányok kezében is megállt a palavessző. Csodálkozó öröm sugárzásával tekintettek fel a tanító urra, akinek kerek, pirosposztrás arca, szelídtekintetű szeme ma szintén különös nagy öröm derűjét mutatta, sugározta.

— Fiúk, lányok: édes gyermekeim! Befejtjétek mai nap a munkálkodásunkat s most egy örvendéses eseményt tudatok veletek: az Ur ismét egy kis egészséges figyermekkel ajándékozott meg engemet és a szép magyar hazánkat. Ez már a hetedik fiam. Pár nap múlva, ha egy kicsit erősbödik a fickó, megnevezhetik valamennyven. Most pedig, miután ti mindannyian az én szívéhez, az én legnagyobb családomhoz tartoztok, megkérdezek titeket is, hogy milyen nevet adjátok a kis jövevénynek: Isten küldöttjének!

Javában munkálkodott Csoltár, mikor a tanítói kert mellett elhaladt a gunyos természetű Kabók András. Szokása szerint megállt pár percre:

— No, mi lesz itt?! Kinek ülteti azt a sok fát, tanító ur? Azt hiszi, hogy örökké él s tanítóskodik kigyelmező?

— Nem magának ültetem, hanem a hazának. Ennyivel is több lesz a nemzeti vagyon.

— Persze, kell is, hogy szaporodjon a vagyon. Mint hallom, egy hónapigra is megszaporodtunk. Hónapdik gyerek ez már, ha szabad kérdeznem?

— Hetedik, Kabók uram, hetedik. — Tyű, hét gyermek egy tanítónak! Aztán minék kigyelmednek az a sok gyermek?

— Hát biz őket is a hazának neveltem és a magam boldogságára is.

Nagy buzgalommal folytatta Csoltár tanító munkáját, míg csak helyén nem állt az új csemete: a kis Botond fája. A gyerekek igyekeztek segíteni az ültetésben s hogy egynek se legyen mellözése, minden gyermek lövegnyíri földet tehetett az új csemete tövébe.

Tavasza megeredt. Pompásan kilődült, új ágakat hajtott. Harmadik tavaszan már ki is virított, olyan volt, mint egy ragyogó, tündöklő mesebeli bokréta. S az őzön tude, mosolygó gyümölcsöt termelt.

Hasonlóképp növekedett, virult testben, lélekben a kis Botond. Csoltár tanító legkisebb fiacskája. Több fiútestvér ugyanis nem következett utána, hanem három kislány. S az öreg tanító folytatta tovább évről-évre az emlék-gyümölcsfák ültetését, nevelését a kislányok és a szorgalmat minden előbb hasznavethetetlenek tartott dobndolalait és egyéb parlagon hagyott földjeit egy hasznót hozó gyümölcsösökké varázsolta át.

Negyven évig ültette Csoltár tanító, a falu atyja a földi paradicsomkert gyümölcsfát a nyugandig nemeseitét az Isten kertjének földre bocsátott lelki virágot. Már az egész falu aprajánagya, ifja s örege mind a galambösz, örökké mosolygó, öreg tanító tanítványa volt. Gyermekei is ártott, munkaszerető emberekké fejlődtek s családát is alapították, elszéledve szerte az országban, a legáltalább fiu kivételével.

Huszadik évét töltötte be Botond s mint kisgyermek tanítót édesatya méltó utódjává választották meg.

— Most már pihegni bérek. Vedd át fiam lelkes munkáddal, hűséges szíveddel, szeretettel az én drága,

Légyvédelem — fíjel gázutadás alatt

szeretett örökömet! — bucsuzott az öreg tanító

Még sem kezdhetne az ifju munkásságát, elszóította a nagy vesztélyt fenyegtetett haza a védelmére, valamint a hat testvér is.

— Csitt, öreg sziv, ne meri zugolódni, panaszt ne halljak! Hisz a hazának neveltem őket. S ne legyen az bajod, hogy nem pihenhetsz. Nincs most olyasmi helye, Munkára fel, fokozott erővel, megacélozott szíveddel, lélekkel! — biztatta saját magát az öreg.

Nemcsak magát bátorította, másokat is biztatott, lelkesített, vigasztalt, segített, gyámolított. Korá reggeltől késő éjjelig dolgozott fáradhatatlanul. Végezte a tanítást, többi óráiban pedig írta a falu népének leveleit katonai és minden más ügyes-bajos ügyekben.

Sok-sok sebzett, gyászos szívet vigasztal kellett neki elátni, kózták a magzát is, mikor here jött, hogy egy-egy másik búszkeség, reménye, hős halált halt a harcterén.

— Ne habozói, te vén sziv! Könyvet ne ejts homályos, vén szem! Hisz a hazát voltak s azé is maradtak... Nem vészett el egy sem...

Hősi halált halt a legféltettebbek, a legkisebbek, a kiválasztott örökös is. Most csordult ki az öreg tanító tört szeméből a könny, de addig-addig viaskodott, míg visszafolytatta a megfáradt könnyárt. Ment, rohanó az iskolába gyermekéhez, mesélt, regélt nekik a magyar történelmet legszébb lapjairól, a magyar hősiességéről, ánfeláldozásáról, míg meg tiz gyaft a falu, a megtört szemekben, együtt lelkesedett az apró szivekkel.

Tanítás után ki-kiballagott a kertjébe s busan elmerengött fiának emlékgyümölcsfái alatt és képzeltében meglejtente a régi eltűnt boldog napok, amikor a cseméket ültette...

— Az esetlő hős fiúk fájra emléktáblákat függesztett.

A legkisebb hős fiu emléktáblája is elkészült s kivonult az öreg egyik nap sugaras, meleg őszi délután, Botond fia születése napján, tanítványaival a kertbe.

Az iskoláslányok koszorúkat, bokrétaikat, kóbtöket s koténykéjük alá rejtve vitték kedves meglejtésül az emlékfához.

A legnagyobb s legszebb meglejtése maga a hős Botond fája nyugította: teljes pompájában kivirult, másodsor az évben, tündöklő fehér bokrétaul az emlékműpely napjára.

Meghatott, égő szíveddel, lélekkel, ki-tárt karral rohanó a falu atyja a virágos fához, átolelte derekát, csokjaival borította, akárcsak hős fia lett volna helyében. S a két éven át visszafolytolt ar áttört most a gáton, omlott az öreg fák szemből a könny, mint a tört palack oldalából gyöngyöző kristályvíz, nedvesre áztatva a fáz repesztett kérget...

Repülőgépek mint autók. Egy szerkesztették meg ezt a repülőgépet, hogy autónak is használható,

